

Milost susreta za susret Milosti

U samu uočnicu devetnice koju započinje liturgija Crkve za slavlje Božića, 16. prosinca 2010. godine, otvorena je izložba franjevačke provincije sv. Jeronima –Zadar pod nazivom „Milost susreta“ u galeriji „Klovićevi dvori“ u Zagrebu. Izložba u svojoj cjelovitosti prikazuje umjetničku baštinu jedne Provincije koja svoje početke ima u događaju dolaska sv. Franje u naše krajeve –događaja kojega nazvasmo „milost susreta“. Bogata tradicija Provincije svjedoči o njezinoj povijesti čije su stranice ispisivali mnogi poznati i priznati franjevci, te tako ostavili, kako u članku Kataloga fra Bernardin Škunca piše, *sveti i svijetli trag* u našem narodu. Taj sveti i svijetli trag i danas je izvor života ovoga bratstva i ove naše brojem male zajednice.

Postoji stara poslovice kako je povijest učiteljica života. No, ovdje bi možda bilo ispravnije reći kako je povijest služiteljica života. Naime, naše su zajednice često promatrane kao medij čuvanja baštine te se pritom ističe, posebice u kulturnim krugovima, među političarima i u medijima, pa čak sve više i u samim samostanima, kako trebamo redovnike, braću, koja će *čuvati* povjerenu im baštinu koju namriješe starija braća. Slažem se s tim, ali samo donekle. Braća jesu pozvana čuvati povjereno im, ali to nije njihova prvotna zadaća. Zajednice nisu medij čuvanja baštine i bogate povijesti, one su njezini stvaratelji. To je temeljna razlika. Na braći jest stvaranje baštine, a ne zatvaranje u sebe *čuvajući* neka *svoja* bogatstva često drugima dostupna samo kroz vidljivu razinu. Zajednice su dužne ljudima otkriti 'tajnu' koja nosi to provincijsko blago, a se tajna sastoji u svakodnevnom životu s Bogom.

Sama izložba u „Klovićevim dvorima“ snažno je svjedočanstvo te svijesti. Cijela izložba prikazuje nosive elemente jednog bratstva, a to je prvenstveno liturgijski život zajednice. Naša baština, baš kao ni naš život, bio to onaj kroz povijest ili ovaj današnji, nije zamisliv bez liturgije koja u sebi nosi snažni pečat božanskoga koje zahvaća u ljudsko. Liturgija i njezini predmeti postaju tako medij Boga koji se djelatno objavljuje, te Bog na taj način iskustveno biva prisutan u zajednici koja je pozvana i poslana, baš poput proroka, to životno iskustvo prenositi svijetu navješćujući Radosnu vijest.

Otvorenje Izložbe popraćeno je i samim govorima mnogih koji su sudjelovali u njezinu postavljanju i ostvarenju. U ime cijele zajednice progovorio je naš provincijal fra Josip Sopta koji je istaknuo nezamjenjivu ulogu fratara na području Provincije i neizbrisiv duhovni trag koji daje svježinu samim umjetničkim djelima predstavljenima na izložbi. U ime Galerije „Klovićevi dvori“ govorila je njezina ravnateljica Vesna Kusin koja je istakla ponos Galerije da može pokazati Hrvatskoj bogatu baštinu jedne Provincije čija je povijest i danas vidljiva kroz djelovanje braće. U ime stručnih suradnika i sustvaratelja Izložbe govorio je gosp. Igor Fisković koji je mislima prolazio kroz konkretna djela i autore ističući zauzetost franjevaca u stvaranju kulture. Čin otvorenja Izložbe i prigodnu riječ održao je i ministar kulture hrvatske Vlade gosp. Božo Biškupić koji je napomenuo kako je čitava kultura hrvatske povijesti i narodnog bića nezamisliva i nečitljiva bez kršćanskog elementa i uloge franjevaca, te da je ova postavljena Izložba jedna od najcjelovitijih svjedočanstava toga.

Izložbu prati prigodni Katalog koji napravljen iskrenim zauzimanjem i velikim trudom brojnih. Katalog pod naslovom „Milost susreta –umjetnička baština Franjevačke provincije sv. Jeronima“ sadrži povijesni hod kroz povijest dviju provincija: 'Zadarske' i 'Dubrovačke' i njihovih članova koji su ostavili put čitljiv i danas, zatim pregled umjetničke baštine renesanse i srednjeg vijeka, te razdoblja od 16. do 19. stoljeća. Katalog donosi i pregled slikarstva i kiparstva naše Provincije, iluminiranih korala, srednjovjekovnog zlatarstva kao i zlatarstva u vremenu od 16. do 19. st., bogate glazbene baštine te svečanog liturgijskog ruha. Autori fra Stanko Škunca, fra Josip Sopta, fra Bernardin Škunca, Igor Fisković, Radoslav

Tomić, Zoraida Demori Staničić, Nikola Jakšić, Stanislav Tuksar i Silvija Banić na 344 stranice donose brojna svjedočanstva i povijesne podatke koji potiču na ponos zbog baštinjene tradicije koju nam ostaviše braća u polog i u zadatak.

Katalog i Izložba imaju samo jedan jedinstveni cilj, a taj je da pokažemo tko smo, što smo i što želimo. Svijet danas traži autentičnost, a ova baština upravo govori o autentičnosti prisutnoj već 800. godina u našoj domovini. Ova osam stoljetna povijest ne govori i ne bi trebala govoriti o umoru zajednice, već o svježini hoda nasljedovanja Milosti koja reče: „Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“ (Mt 11, 28). Zato ponos zbog baštine u nama stvara nove snage za stvaranje povijesti koju pišu naši životi, a ta povijest nosi u sebi odgovornost baštinjenog imena: Provincija sv. Jeronima. Naša zajednica i bratstvo naše Provincije može i dalje biti svjedok milosti susreta dogođenog pred 800 ljeta samo ako budemo stvarali prostor za susret Milosti koji se događa svakodnevno na našim oltarima, u našim samostanima i u našim međusobnim odnosima. Odgovoriti na taj izazov pred koji nas stavlja ova obljetnica znači shvatiti ozbiljno istinu evanđelja kojom odiše povijest naše Provincije.

fra Bojan Rizvan